

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

25 juni 2019
Kenmerk: RVC-2019-1431

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van uw 'Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024', die u op 11 juni jl. heeft gepubliceerd en aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. We hebben waardering voor de inhoudelijke uitgangspunten van uw beleid waarmee u inzet op vernieuwing en verbreding van het aanbod, verbetering van de beloning van makers, versterkte samenwerking met stedelijke cultuurregio's en het wegnemen van de belangrijkste financiële knelpunten bij enkele kwetsbare instellingen in de BIS. We herkennen daarin de belangrijke hoofdlijnen van het door de raad uitgebrachte besteladvies. We onderschrijven dat er de komende jaren extra financiële ondersteuning nodig is voor de verbetering van de arbeidsmarkt en de audiovisuele sector. We zijn wel van mening dat daarvoor veel meer middelen nodig zijn dan u er nu voor uit kunt trekken. We kijken uit naar de door u aangekondigde aparte reactie op ons advies over heffingen in de AV-sector en het filmbeleid van de publieke omroep.

In aansluiting op ons advies sturen we u deze brief op dit moment, omdat we zorgen hebben over de wijze waarop de ambities uit uw uitgangspuntenbrief zijn uitgewerkt in het concept van de Regeling op het Specifiek Cultuurbeleid.

In de eerste plaats geldt dat voor de stedelijke cultuurregio's. Deze hebben in de conceptregeling helaas geen plek gekregen, waardoor BIS-instellingen zich op grond van die regeling niet ook op hun eigen stedelijke cultuurregio zouden hoeven te richten. Dat vinden we, in het kader van nieuw beleid en de plannen die al in veel regio's met enthousiasme zijn gemaakt, een gemiste kans. Wij hechten aan de versterkte samenwerking gericht op samenhang tussen het rijkscultuurbeleid en de stedelijke cultuurregio's.

De conceptregeling biedt daarnaast geen ruimte voor extra presentatie-instellingen in de BIS en een beperkte extra ruimte voor nieuwe podiumkunsteninstellingen. In ons besteladvies bepleitten we die ruimte juist wel, omdat we eraan hechten dat deze door het Rijk gefinancierde cultuurvoorzieningen voor het publiek in iedere regio nabij zijn. De verbinding tussen het landelijke cultuurbeleid en de stedelijke cultuurregio's kan hierdoor over de volle breedte meer worden versterkt.

In de tweede plaats constateren we dat in de conceptregeling niet is gekozen voor een verbreding van bestaande categorieën die meer ruimte kan bieden aan vernieuwing, maatwerk en flexibiliteit. In de regeling is gekozen voor afzonderlijke categorieën binnen de scenische podiumkunsten, met het huidige aantal plekken en strikte normbedragen. Hierdoor wordt te weinig rekening gehouden met interdisciplinariteit en nieuwe praktijken binnen de podiumkunsten. De nieuwe regeling consolideert zodoende de huidige verkokering en biedt zo nauwelijks toegang voor nieuwe aanvragers. Vernieuwing krijgt daardoor op dit niveau van de podiumkunsten bij de instellingen in de BIS nauwelijks een kans.

In de derde plaats geeft u in uw uitgangspuntenbrief aan dat het u het advies van de raad overneemt om de publieksactiviteiten van musea in de Erfgoedwet niet langer via deze wet te laten verlopen. De raad expliciteerde in zijn advies 'Cultuur dichtbij, dicht bij cultuur' dat de samenvoeging van collectie- en publiekstaken alleen gewenst is als de kwaliteit van het functioneren van deze taken vanuit een integrale blik wordt gemonitord. De raad hecht aan een onafhankelijke invulling van de gemaakte keuze voor visitatie en adviseerde in dit kader de wettelijke taak voor integrale kwaliteitsborging bij de raad te beleggen.

Uitwerking van de criteria in de subsidieregeling

De raad zal komend voorjaar op basis van de subsidieregeling de beoordeling van de BIS-aanvragen moeten uitvoeren. We vragen in dat kader uw aandacht voor de toepasbaarheid van de algemene beoordelingscriteria die u in artikel 3.7 van uw conceptregeling heeft genoemd.

De raad hecht er groot belang aan dat hij de beoordeling zorgvuldig kan uitvoeren en dat hij u op basis van concrete criteria kan adviseren welke instellingen in aanmerking komen voor rijkssubsidie. In veel gevallen zal het aantal aanvragers hoger zijn dan het aantal beschikbare plekken in de BIS. De raad zal dan tussen aanvragers moeten kiezen. Daarom is het des te belangrijker dat wij de beschikking hebben over een regeling en een beoordelingskader die ons in staat stellen een afweging te maken tussen de

verschillende aanvragen, en dat wij de keuze die gemaakt wordt kunnen onderbouwen met de beoordeling van de door instellingen gepresenteerde en gerealiseerde invulling van de criteria.

Net als u zijn we van mening dat zaken als het bereiken van nieuw en bestaand publiek en financiële gezondheid essentiële voorwaarden zijn waaraan instellingen in de basisinfrastructuur moeten voldoen. U noemt deze criteria ook expliciet in uw 'Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024'. Wij treffen deze onderwerpen echter niet aan als afzonderlijke criteria in uw conceptregeling. In de toelichting hierop verwijst u onder de verschillende beoordelingscriteria (kwaliteit, vernieuwing, eerlijke beloning, bevordering van educatie en participatie en geografische spreiding) wel naar deze onderwerpen, maar die zijn in de conceptregeling niet terug te vinden. We vragen ons af of dat voldoende juridische basis geeft om subsidieaanvragen af te wijzen, wanneer instellingen onvoldoende inzetten op publieksbereik en/of als zij niet financieel gezond zijn. Ook bij de keuze tussen de afzonderlijke aanvragen is het van groot belang om deze criteria te betrekken in de afweging.

We verzoeken u daarom om nogmaals in overweging te nemen welke criteria u de raad bij de beoordeling meegeeft en de criteria uit uw 'Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024' ook door te voeren in de achterliggende regeling. We pleiten ervoor om publieksbereik en financiële gezondheid als expliciete beoordelingscriteria in de subsidieregeling op te nemen.

Ook verzoeken we u om in de regeling, net als aan de Fair Practice Code, ruimte te bieden aan een inhoudelijke beoordeling van de Governance Code Cultuur en de Code Culturele diversiteit. Volgens uw conceptregeling is het voldoende als een instelling onderschrijft dat zij deze codes toepast. De conceptregeling biedt geen ruimte om de concrete invulling van deze codes door de instelling te beoordelen. Dat zou bij instellingen kunnen leiden tot plannen en voornemens op dit gebied, zonder dat die leiden tot daadwerkelijke uitvoering. Wij stellen u voor het kader voor de beoordeling van de drie codes onder te brengen bij één of meer van uw beoordelingscriteria.

Ten slotte adviseren we u om - gezien het belang van de stedelijke cultuurregio in het nieuwe cultuurbeleid - de aanvragende instellingen ook te beoordelen op de mate waarin zij zich verbinden met hun standplaats en de (stedelijke) regio. Uit gesprekken met de regio is ons duidelijk geworden dat bij het toekennen van subsidie door bijvoorbeeld gemeenten ook dit argument gehanteerd zal worden. We hebben begrepen dat u een adviespositie ziet weggelegd voor de stedelijke regio's aan de raad, maar

onduidelijk is hoe die zich gaat verhouden tot de criteria op basis waarvan de raad moet beoordelen.

We hopen dat u onze voorstellen kunt gebruiken om de regeling aan te passen, zodat zij volledig aansluit op uw 'Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024' en afdoende juridische basis biedt voor de beoordeling van subsidieaanvragen door de Raad voor Cultuur. Graag treden we hierover met u in overleg, zodat de definitieve regeling voor de raad een goede houvast biedt voor de door ons uit te voeren beoordelingen in de BIS.

Met vriendelijke groet,

Marijke van Hees
Voorzitter

Jakob van der Waarden
Directeur